

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

Дорноговь аймгийн Хатанбулаг сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2019 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Аудитын код: ДГА-2020/1/СТА-ТТЗ

Цахим хуудас: www.dornogovi.audit.mn Дорноговь аймаг 2020 он	Дарга, тэргүүлэх аудитор: Ч.Ариунаа Утас: 70522734 Цахим хаяг: dornogovi@audit.gov.mn Аудитын менежер: Ч.Хэрлэнчимэг Утас: 70523020 Цахим хаяг: kherlenchimegch@audit.gov.mn Ахлах аудитор: О.Нарангарав Утас: 70523020 Цахим хаяг: Narangarav.o@audit.gov.mn
---	---

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

1. Аудитын гэрчилгээ	3
2. Аудитын тайлан	5
2.1. Оршил.....	5
2.2. Аудит хийх үндэслэл, зорилго, талуудын хүлээх үүрэг, хариуцлага	5
2.3. Аудитын явцад мөрдсөн БОДЛОГО, ЖУРАМ, АРГА ЗҮЙ, ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ	5
2.4. Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, үйл ажиллагаа болон дотоод хяналттай холбоотой хүчин зүйлсийн үнэлгээ	6
2.5. Төлөвлөлтийн шатанд тодорхойлсон эрсдэл, түүнийг үнэлсэн байдал	6
2.6. Материаллаг байдлын суурь сонгосон үндэслэл, тайлбар.....	6
2.7. Аудитын явцад хэрэгжүүлсэн горим сорил, түүний үр дүн	7
2.8 Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн үзүүлэлт	7
2.8.1 Мөнгөн хөрөнгө	7
2.8.2 Авлага.....	8
2.8.3 Бараа материал	8
2.8.4 Үндсэн хөрөнгө	9
2.8.5 Өр төлбөр.....	10
2.8.6 Засгийн газрын хувь оролцоо.....	10
2.9 Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга	11
2.10. Дараагийн аудитаар авч үзэх буюу анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал	13
2.11. Шилэн дансны мэдээлэл	13
2.12. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилтийн талаарх тайлбар, тодруулга.....	13
2.13. Дүгнэлтийн хэлбэр, үндэслэл.....	13
3. Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан.....	14
3.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан.....	14
3.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан.....	16
3.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан	18
3.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	20
3.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	21
3.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан	23
4.Аудитын явцад илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт	24

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагуудын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын Стандарт
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
ТТЗ	Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч
ТШЗ	Төсвийн шууд захирагч
АИТХ	Аймгийн Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал
ЭМДС	Эрүүл мэндийн даатгалын сан
УТХ	Улсын тэмдэгтийн хураамж
ТТАМАТ	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр
ОНХС	Орон нутгийн хөгжлийн сан
СХС	Сум хөгжүүлэх сан

1. Аудитын гэрчилгээ

ДОРНОГОВЬ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

44103 Дорноговь аймаг, Сайншанд сум,
3 дугаар баг, Орон нутгийн өмчийн III байр,
Утас: (705) 2-27-34

2020-03-23 № 4-6/344
танай _____-ны № _____-т

ДОРНОГОВЬ АЙМГИЙН
ХАТАНБУЛАГ СУМЫН ЗАСАГ
ДАРГА С.ЭРДЭНЭБОЛД ТАНАА

Аудитын гэрчилгээ

Төрийн аудитын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1, 18 дугаар зүйлийн 18.2, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.3-д заасны дагуу Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2019 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон санхүүгийн тайлан, тодруулгад санхүүгийн тайлангийн аудит хийв.

Хязгаарлалттай санал дүгнэлт

Дорноговь аймгийн Хатанбулаг сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2019 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх жилийн эцсийн санхүүгийн нэгтгэсэн байдал, санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүн, нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээ, нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, нэгтгэсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан болон бусад илчлэл тодруулгад тайлагнасан үлдэгдэл, ажил гүйлгээнүүдийг холбогдох хууль, УСНББОУС, түүнд нийцүүлэн Сангийн сайдын баталсан заавар, журмуудын дагуу үнэн, бодитой шударга илэрхийлсэн тул хязгаарлалттай санал дүгнэлт гаргаж байна.

Санал дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагуудын нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн зарчим, стандарт болон Аудитын олон улсын стандартад нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан Санхүүгийн тайлангийн аудитын журам, зааврын дагуу гүйцэтгэсэн. Эдгээр нь санхүүгийн тайлан материаллаг буруу илэрхийллээс ангид эсэх талаар үндэслэлтэй баталгаа олж авах зорилгоор аудитыг төлөвлөж, гүйцэтгэхийг шаарддаг.

Аудитаар Дорноговь аймгийн Хатанбулаг сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь 2019 оны жилийн эцсийн нэгтгэсэн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан дахь үлдэгдэл, ажил гүйлгээний дүн хэмжээ болон илчлэл тодруулга, тус байгууллагад мөрдөж байгаа нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, бүртгэл хөтлөлт, программ хангамж, дотоод хяналтын систем болон удирдлагын хийсэн томоохон тооцооллыг шалгаж, аудитын санал дүгнэлтийг дэмжих нотлох зүйлсийг хангалттай цуглуулсан.

Бидний хийсэн аудит тус санхүүгийн тайлан, тодруулгад санал дүгнэлт өгөх хангалттай, зохистой үндэслэлийг бүрдүүлсэн бөгөөд аудитын дүнд үндэслэсэн санал, зөвлөмжийг аудитын тайланд тусгасан болно.

010020161

Аудитын гол асуудал

1. Хатанбулаг сумын ЗДТГ нь 2019 онд тээвэр шатахууны зардлаас 24.2 сая төгрөгийн шатахуун, түлш халаалтын зардлаас 10.6 сая төгрөгийн түлш, Ай-Ти-Зоне ХХК-аас 12.8 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг худалдан авч бэлтгэхдээ худалдан авах үйл ажиллагааг зохион байгуулаагүй байна. Энэ нь Монгол улсын ТБОНӨХБАҮХАТ хуулийн 7 дугаар зүйлд заасан худалдан авах ажиллагааны зарчим, Засгийн газрын “Босго үнэ шинэчлэн батлах тухай” 2019 оны 68 дугаар тогтоолыг зөрчсөн байна.
2. Хатанбулаг сумын ЗДТГ нь нэмэлт санхүүжилтийн дансаар Си Өү Эй Эл ХХК-аас нийт 62.5 сая төгрөгийн санхүүжилт авсан байна. Энэ нь НАНБХАСЗАСЗУСТ хуулийн 17.1-д “Албан тушаалтан, төрийн болон орон нутгийн захиргааны байгууллага, нутгийн өөрөө удирдах байгууллага нийтийн хэрэгцээнд зориулан иргэн, хуулийн этгээдээс бэлэг, бусад санхүүгийн туслалцааг авах, хүсэхийг хориглоно”, Төсвийн тухай хуулийн 25 дугаар зүйлийн 25.2-т “Хуульд өөрөөр заагаагүй бол зөвхөн нийгмийн үйлчилгээ үзүүлдэг төсвийн байгууллага хандив тусламж авч болно”, 25.5-д “... хандив тусламж өгсөн этгээд төсвийн байгууллагын хэрэгцээнд өөрийн барааг худалдах, ажил гүйцэтгэх, үйлчилгээ үзүүлдэг байх, байгууллагын ажилтны энэ хуулийн 25.4.2-т зааснаас бусад нийгмийн асуудлыг шийдвэрлэх зорилготой байх” гэж заасныг тус тус зөрчсөн байна.

Дээрх Хатанбулаг сумын ЗДТГ-ын санхүүгийн тайланд илэрсэн 110.1 сая төгрөгийн зөрчил нь Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн нэгтгэл тайланд тооцон материалыг байдлын түвшингөөс 2.6 дахин давж байна.

Үүрэг, хариуцлага

Дорноговь аймгийн Хатанбулаг сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь Төсвийн тухай хуулийн 26 дугаар зүйлийн 26.1-д заасны дагуу тайлант хугацааны санхүүгийн тайлан, тодруулгыг Нягтлан бодох бүртгэлийн болон Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, түүнтэй нийцүүлэн Сангийн сайдын баталсан журам, зааврын дагуу бэлтгэж тайлагнах үүрэгтэй.

Аудитын дээд байгууллагуудын нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн зарчим, стандарт болон Аудитын олон улсын стандартын дагуу аудит хийж, жилийн эцсийн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайланд санал дүгнэлт өгөх нь төрийн аудитын байгууллагын үүрэг юм.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ч.АРИУНАА

2. Аудитын тайлан

2.1. Оршил

Дорноговь аймгийн Хатанбулаг сумын ТТЗ-ын 2019 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын дүн, дүгнэлтийг төсвийн төвлөрүүлэн захирагч С.Эрдэнэболд танд танилцуулж байна.

Энэхүү тайланд үйлчлүүлэгчийн санхүү, нягтлан бодох бүртгэл, дотоод хяналтын системд хийсэн үнэлгээний тойм, аудитын явцад илрүүлсэн зүйлс, гаргасан шийдлүүд, анхаарал хандуулахуйц залруулаагүй материаллаг болон материаллаг бус алдаа зөрчил зэрэг аудитын үр дүнгийн талаарх тайлбар, тодруулга, аудитын санал дүгнэлтийн хэлбэр, түүний үндэслэлийн талаар тус тус хураангуйлан тэмдэглэв.

Аудитын дүнд үндэслэсэн үйлчлүүлэгчийн нягтлан бодох бүртгэл, тайлагнал, дотоод хяналтын системийг боловсронгуй болгох зөвлөмжүүдийг Менежментийн захидалд тусгасан болно.

2.2. Аудит хийх үндэслэл, зорилго, талуудын хүлээх үүрэг, хариуцлага

Бид Төрийн аудитын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1, 18 дугаар зүйлийн 18.2, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.3-т заасны дагуу Хатанбулаг сумын ТТЗ-ийн 2019 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болгосон санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Хатанбулаг сумын ТТЗ-ийн 2019 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль болон УСНББОУС, түүнд нийцүүлэн гаргасан төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, заавар, журмын дагуу үнэн зөв, шударга илэрхийлэгдсэн эсэхэд дүгнэлт өгөх нь энэхүү аудитын зорилт байв.

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангаа Төсвийн тухай хууль болон УСНББОУС, түүнд нийцүүлэн баталсан төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, журмын дагуу үнэн зөв, бодитой бэлтгэх үүрэгтэй.

Харин тухайн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлийг дээрх хууль болон бодлого, журмын дагуу материаллаг алдаагүй, үнэн зөв, шударга илэрхийлсэн эсэхэд санал дүгнэлт өгөх нь Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг юм.

Аудитыг 2020 оны 03 дугаар сарын 10-аас 2020 оны 03 дугаар сарын 17-ны хооронд гүйцэтгэж, аудитын тайланг 2020 оны 03 дугаар сарын 20-ны өдөр эцэслэн баталгаажуулж, төсвийн төвлөрүүлэн захирагчид хүргүүлэхээр төлөвлөн, Дорноговь аймаг дахь Төрийн аудитын газрын ахлах аудитор О.Нарангарав хариуцаж хэрэгжүүлэв.

Хатанбулаг сумын ТТЗ-ийн 2019 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Дорноговь аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2020 оны 03 дугаар сарын 03-ны өдрийн 05/135 дугаар бүхий албан бичгээр 2020 оны 03 дугаар сарын 12-ний өдөр ирүүлсэн байна.

2.3. Аудитын явцад мөрдсөн бодлого, журам, арга зүй, шалгуур үзүүлэлт

Аудитын явцад АДБОУС, АОУС, нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн бусад зарчимд тулгуурласан төрийн аудитын байгууллагын санхүүгийн тайлангийн аудитын талаарх бодлого, арга зүйг мөрдөж ажиллав.

Дээрх стандарт, зарчимд нийцүүлж Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан Төрийн аудитын байгууллагаас санхүүгийн тайланд аудит хийх журам, түүнд тусгасан үе шатны ажлыг гүйцэтгэн, шат шатны чанарын хяналт хийж, холбогдох ажлын баримт материалаар баталгаажуулсан болно.

Аудитыг Нягтлан бодох бүртгэлийн нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн зарчмууд, УСНББОУС, Төсвийн тухай хууль болон Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийг гол шалгуур болгож, батлагдсан төлөвлөгөө, хөтөлбөрийн дагуу хэрэгжүүлэв.

2.4. Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, үйл ажиллагаа болон дотоод хяналттай холбоотой хүчин зүйлсийн үнэлгээ

Бид санхүүгийн тайланд материаллаг алдаа байхгүй гэдгийг нягтлах үүднээс үйлчлүүлэгчийн нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, үйл ажиллагаа болон дотоод хяналтыг шаардлагатай гэж үзсэн хэмжээгээр дахин хянасан. Энэ нь материаллаг алдаа гарахаас хамгаалах ёстой гол бодлого, хяналтуудыг тодруулах, судлах зорилготой юм.

Дорноговь аймгийн Санхүү төрийн сангаас боловсруулан гаргасан санхүүгийн үйл ажиллагаанд ашиглаж байгаа нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох стандарт, журмын дагуу шинэчлэгдсэн

Хатанбулаг сумын ТТЗ-ийн үндсэн үйл ажиллагаа, санхүүгийн дотоод хяналтын эрсдэлийг төлөвлөлтийн үе шатанд дунд гэж үнэлсэн бөгөөд гүйцэтгэлийн шатанд дахин хянахад дотоод хяналт үр нөлөөтэй гэж үзлээ.

Аймгийн Санхүүгийн хяналт, дотоод аудитын албанаас 2019 онд харьяа орон нутаг дахь төсөвт байгууллага, сангийн 2017-2018 оны санхүүгийн үйл ажиллагаанд дотоод аудит хийж, ТШЗ-ийн 6 байгууллага, 3 тусгай сангийн үйл ажиллагаанд санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн чиглэлээр нийт 82 зөвлөмж өгсөн байна.

2.5. Төлөвлөлтийн шатанд тодорхойлсон эрсдэл, түүнийг үнэлсэн байдал

Аудитын явцад Хатанбулаг сумын ТТЗ-ийн бэлтгэсэн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэл нь материаллаг хэмжээний алдаатай илэрхийлэгдээгүй гэсэн үндэслэлтэй нотолгоо олж авахын тулд байгууллагын гадаад дотоод орчин, дотоод хяналтыг судалж, санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлантай холбоотой эрсдэлтэй асуудлыг илрүүлж, үнэлсэн.

Аудитыг төлөвлөх үе шатанд эрсдэлийн үнэлгээний урьдчилсан горим хэрэгжүүлэн 3 эрсдэлтэй асуудал тодорхойлж, эрсдэлийн үнэлгээний дүнд үндэслэн 6 асуудалд нарийвчилсан горим сорил хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж баталгаажуулсан болно.

2.6. Материаллаг байдлын суурь сонгосон үндэслэл, тайлбар

Аудитыг төлөвлөх болон гүйцэтгэх үе шатны материаллаг байдлын түвшинг АДБОУС 1320, АОУС 320-ын дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нэгтгэл санхүүгийн тайлангийн цэвэр хөрөнгийг сонгож, эрсдэлийн түвшинг “дунд” гэж үнэлэн материаллаг байдлын хувь хэмжээг 1 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн шатанд материаллаг байдлын түвшнийг цэвэр хөрөнгийн 4,138.7 сая төгрөгийн 1 хувь буюу 41.2 сая төгрөгөөр тогтоов.

Гүйцэтгэлийн үе шатанд төлөвлөлтийн шатанд тогтоосон материаллаг байдлын түвшнийг өөрчлөх шаардлагагүй гэж үзсэн болно.

Гүйцэтгэлийн үе шатанд материаллаг байдлын түвшнийг 44.2 сая төгрөгөөр тогтоосон нь төлөвлөлтийн үед материаллаг байдлыг 2019 оны хагас жилийн тайлангийн

дүнгээр сонгон авсан тул өөрчлөн жилийн эцсийн тайлангаар материаллаг байдлыг тодорхойлсонтой холбоотой.

2.7. Аудитын явцад хэрэгжүүлсэн горим сорил, түүний үр дүн

Аудитын явцад хэрэгжүүлэх горим сорилыг төсвийн шатлалд хамаарах байгууллага, нэгж тус бүрээр төлөвлөж хэрэгжүүлсэн бөгөөд аудитын дүн, дүгнэлтийг нэгтгэсэн байдлаар үнэлж, гаргалаа.

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2019 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяа 6 төсвийн байгууллага, 4 тусгайн сан, төсөвт байгууллагын 4 ахмадын сан, нийт 14 санхүүгийн тайлан нэгтгэгдсэнээс 6 төсвийн байгууллага 2 тусгай сан аудитад хамрагдсан байна. Төсвийн шууд захирагчийн 4 байгууллагад санал дүгнэлт өгөхөөр, тусгай сангийн 2, ТШЗ-ийн 2 байгууллагын санхүүгийн тайланг түүвэр аудитад хамруулсан.

Аудитад хамрагдсан харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд дараах дүгнэлтүүдийг өгсөн байна.

- “**Зөрчилгүй**” дүгнэлт - Эрүүл мэндийн төв, Ерөнхий боловсролын сургууль, Хүүхдийн цэцэрлэг
- “**Хязгаарлалттай**” дүгнэлт – сумын Засаг даргын тамгын газар

Хатанбулаг сумын ТТЗ-ийн 2019 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар нийт 518.5 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илрүүлснээс 403.6 сая төгрөгийн 8 алдааг аудитын явцад залруулав.

Сумын ЗДТГ-ын 110.1 сая төгрөгийн зөрчил нь Хатанбулаг сумын ТТЗ-ийн нэгтгэл тайланд тооцон материалыг байдлын түвшингөөс 2.6 дахин их байгаа нь дүгнэлтэд нөлөөлж байна.

Харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайлангийн залруулга

Тус төвлөрүүлэн захирагчийн харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд нийт 403.6 сая төгрөгийн залруулга хийлээ. Тухайлбал:

- **СХС-ийн санхүүгийн тайланд:** Тайлант онд олгосон зээл, зээлийн эргэн төлөлт, зээлийн хүүгийн тооцооллыг санхүүгийн тайлантай тулгаж үзэхэд 1.8 сая төгрөгийн хүү, алдангийг илүү тооцсон бүртгэлийг, мөн 60.1 сая төгрөгийн зээл олголтыг зардлаар хүлээн зөвшөөрч, өмнөх үеийн үр дүнд нэмэгдүүлэн бүртгэж тайлагнасан нийт 61.9 сая төгрөгийн 2 алдаануудыг залруулан бүртгэв.
- **Сумын Засаг даргын тамгын газрын тайланд:** холбогдох тооцооны дансаар дамжуулаагүй, шууд зардалд бүртгэж хаасан 185.9 сая төгрөгийн алдааг залруулан бүртгэсэн байна.
- **Ерөнхий боловсролын сургуулийн тайланд:** Хөдөлмөрийн чадвараа түр алдсаны тэтгэмжийг бусад орлогоор бүртгэсэн 3.4 сая төгрөг, бараа материалын орлого, зарлагын гүйлгээг цаг тухай бүрд бүртгээгүй сарын эцэст орлого, зарлага гүйлгээг бүртгэсэн 108.3 сая төгрөг, тооцооны дансаар дамжуулалгүй зардалд шууд бүртгэсэн 7.3 сая төгрөг, үндсэн хөрөнгийн ангилал буруу хийсэн болон үндсэн хөрөнгөнд бараа материалыг бүтгэсэн 36.8 сая төгрөг, нийт 155.8 сая төгрөгийн 5 алдааг залруулан бүртгэсэн байна.

Харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн зөрчлийг нэгтгэн хавсралт 1-ээр үзүүлсэн болно.

2.8 Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн үзүүлэлт

2.8.1 Мөнгөн хөрөнгө

Мөнгөн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 69.91 сая төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 110.0 сая төгрөг болж, 40.1 сая төгрөгөөр буюу 57.3 хувиар өссөн байна.

Хүснэгт №1. Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
Касст байгаа бэлэн мөнгө	-	-	-	-
Банканд байгаа бэлэн мөнгө	69.91	109.96	40.06	57.30
Замд яваа мөнгөн хөрөнгө	-	-	-	-
Хадгаламж	-	-	-	-
Дүн	69.91	109.96	40.06	57.30

Эх сурвалж: Хатанбулаг сумын ТТЗ-ийн 2019 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Мөнгөн хөрөнгийн төрийн сангийн урсгал санхүүжилтийн харилцах дансанд байгаа 110.0 сая төгрөгийн 4.7 сая төгрөг нь орон нутгийн ерөнхий орлогын дансанд, 5.9 сая төгрөг нь ОНХС-ийн дансанд, 87.5 сая төгрөг нь СХС-ийн дансанд, 5.5 сая төгрөг нь байгаль орчны нөхөн сэргээх сангийн дансанд, 6.3 сая төгрөг нь 4 ТШЗ-ийн ахмадын сангийн дансанд тус тус байршиж байна.

Аудитын илрүүлэлт:

- Сумын ЗДТГ нь 2019 онд нэмэлт санхүүжилтийн дансаар Си Өү Эй Эл ХХК-аас нийт 62.5 сая төгрөгийн санхүүжилт авсан байна.

2.8.2 Авлага

Авлага дансны эхний үлдэгдэл 169.3 сая төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 131.2 сая төгрөг болж, 38.2 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт №2 Авлагын үлдэгдэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	0.04	-	(0.04)
Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	3.51	-	(3.51)
Татаас, санхүүжилтийн авлага	-	-	-
Зээлийн хүүгийн авлага	6.09	6.09	-
Бусад авлага	17.73	8.23	(9.50)
Зээлийн авлага	141.95	116.84	(25.11)
Дүн	169.32	131.16	(38.16)

Эх сурвалж: Хатанбулаг сумын ТТЗ-ийн 2019 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Авлагын дансны үлдэгдэл 38.2 сая төгрөгөөр буурсан нь төлбөртэй үйлчилгээний авлага болон бусад авлага 13.1 сая төгрөгөөр, сум хөгжүүлэх сангийн зээлийн авлага 25.1 сая төгрөгөөр тус тус буурсан нь шалтгаалсан байна.

Авлагын дансны үлдэгдэл 122.9 сая төгрөг нь СХС-ийн зээлийн авлага, 3.9 сая төгрөг нь Цэцэрлэгийн албан хаагчидтай холбоотой авлага байна.

Харьяа ТШЗ-ийн 4 байгууллагад 2008 онд үүсэн 4.6 сая төгрөгийн авлагыг Дорноговь аймаг дахь ШШГГ-ын 2020.02.19-ний өдрийн 01/195 тоот албан бичгийг үндэслэн данс бүртгэлээс хаасан байна.

2.8.3 БАРАА МАТЕРИАЛ

Бараа материалын эхний үлдэгдэл 216.8 сая төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 267.3 сая төгрөг болж, 50.5 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт №3 Бараа материалын үлдэгдэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Зөрүү
----------	----------------	-----------------	-------

Тусгай зориулалттай материал	71.00	94.85	23.85
Эм боох материал	3.82	12.30	8.47
Бичиг хэргийн материал	10.75	19.97	9.22
Аж ахуйн материал	50.45	60.19	9.74
Сэлбэг хэрэгсэл	5.27	8.14	2.87
Түлш шатах тослох материал	25.76	21.44	(4.32)
Хүнсний материал	11.28	11.95	0.67
Бусад хангамжийн материал	12.16	12.16	-
Мал амьтад	26.29	26.29	-
Дүн	216.78	267.28	50.51

Эх сурвалж: Хатанбулаг сумын ТТЗ-ийн 2019 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд харьяа төсөвт байгууллагууд 379.5 сая төгрөгийн бараа материалыг төсвийн хөрөнгөөр худалдан авч, УТХО болон ОНТХО, хандив тусламжаар үнэ төлбөргүйгээр 8.6 сая төгрөг, нийт 388.2 сая төгрөгийн бараа материал тус тус нэмэгдэж, 337.7 сая төгрөгийн бараа материалыг зарцуулан данс бүртгэлээс хассан байна.

Бараа материалын дансны үлдэгдэл нь байгууллагын хэвийн үйл ажиллагааг хангахад зориулагдсан материал байгаа бөгөөд ашиглалтгүй бараа материал байхгүй байна.

Аудитын илрүүлэлт:

- Сумын ЗДТГ нь 2019 онд тээвэр шатахууны зардлаас 24.2 сая төгрөгийн шатахуун, түлш халаалтын зардлаас 10.6 сая төгрөгийн түлш худалдан авахдаа ХАА зохион байгуулаагүй байна. Энэ нь ТБОНӨХБАҮХАТХ-ийг зөрчсөн байна.

- Сумын ЗДТГ нь бараа материалын дансанд бүртгэлтэй 26,290.2 мянган төгрөгийн мал амьтныг нас дэвшүүлэн бүртгэж, тайлагнаагүй байна. Энэ нь Монгол Улсын Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.4-т "Нягтлан бодох бүртгэлд аж ахуйн бүх ажил гүйлгээ, хөрөнгө оруулалт, авлага, бүх өр төлбөр, аж ахуйн ажиллагааны санхүүгийн эх үүсвэр, бүх орлого, бүх зардал, нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартаар тогтоосон бусад зүйлсийг заавал бүртгэнэ" гэж заасныг зөрчсөн байна.

- Сумын ЗДТГ-ын бараа материалын жилийн эцсийн тооллогын баримтыг шалгахад тооллого хийсэн эсэхийг нотлох боломжгүй, баримт бүрдэл хангалтгүй байна.

2.8.4 Үндсэн хөрөнгө

Цэвэр үндсэн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 4,142.6 сая төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 3,913.3 сая төгрөг болж, 229.3 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт №.4 Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Биет хөрөнгө	3,942.00	3,712.68	(229.32)
Барилга, байгууламж	2,847.85	3,240.49	392.64
Хуримтлагдсан элэгдэл	(15.60)	(732.81)	(717.21)
Авто тээврийн хэрэгсэл	304.10	322.87	18.77
Хуримтлагдсан элэгдэл	(202.37)	(219.57)	(17.21)
Машин тоног төхөөрөмж	386.11	459.63	73.52
Хуримтлагдсан элэгдэл	(237.49)	(280.33)	(42.84)
Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	213.89	218.62	4.73
Хуримтлагдсан элэгдэл	(127.45)	(129.58)	(2.12)
Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	5.29	5.29	-
Бусад үндсэн хөрөнгө	1,571.44	1,767.80	196.36

Хуримтлагдсан элэгдэл	(838.55)	(976.51)	(137.96)
Дуусаагүй барилга	-	-	-
Номын фонд	34.78	36.78	1.99
Биет бу хөрөнгө	200.62	200.64	0.02
Программ хангамж	3.31	3.51	0.20
Хуримтлагдсан элэгдэл	(3.07)	(3.25)	(0.18)
Бусад биет бус хөрөнгө	200.38	200.38	-
Дүн	4,142.63	3,913.32	(229.30)

Эх сурвалж: Хатанбулаг сумын ТТЗ-ийн 2019 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд харьяа төсөвт байгууллагууд 55.0 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг төсвийн хөрөнгөөр бэлтгэж, УТХО болон ОНТХО, хандив тусламжаар үнэ төлбөргүйгээр 683.9 сая төгрөг, нийт 738.9 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгө тус тус нэмэгдэж, 50.1 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг холбогдох журмын дагуу актлан данс бүртгэлээс хассан байна.

Аудитын илрүүлэлт:

- Сумын ЗДТГ нь 2019 онд Ай-Ти-Зоне ХХК-аас нийт 12.8 сая төгрөгийн 9 ширхэг зөөврийн компьютерыг шууд худалдан авч, үнийг 3 хуваан шилжүүлсэн байна. Энэ нь ХАА-тай холбоотой хууль тогтоомжийг зөрчсөн байна.

- Сумын ЗДТГ-ын үндсэн хөрөнгийн жилийн эцсийн тооллогын баримтыг шалгахад тооллого хийсэн эсэхийг нотлох боломжгүй, баримт бүрдэл хангалтгүй байна. Учир нь тооллогын комиссыг 5 хүний бүрэлдэхүүнтэй томилсон ч тооллогын хугацаанд хэрхэн тоолсон, ямар шийдвэр гарсан, хөрөнгө дутагдсан болон тохирсон эсэх, хурлаар асуудлыг хэрхэн шийдвэрлэсэн зэргийг нотлох боломжгүй байна.

2.8.5 Өр төлбөр

Нийт өр төлбөрийн эхний үлдэгдэл 15.1 сая төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 1.4 сая төгрөг болж, 13.7 сая төгрөгөөр буюу 90.8 хувиар буурсан байна.

Хүснэгт №5 Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өссөн+ Буурсан -	Дүнд эзлэх хувь
<u>Ажиллагсадтай холбогдсон өглөг</u>	0.45	0.23	(0.22)	49.36
<u>Байгууллагат төлөх өглөг</u>	14.63	-	(14.63)	100.00
<u>Хувь хүмүүст төлөх өглөг</u>	0.05	1.16	1.11	2,296.77
<u>Урт хугацаат өр төлбөр дүн</u>	-	-	-	-
Нийт дүн	15.13	1.39	(13.74)	90.82

Эх сурвалж: Хатанбулаг сумын ТТЗ-ийн 2019 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Өр төлбөр дансны үлдэгдэл 1.4 сая төгрөгөөр буурсан нь ажиллагсадтай холбоотой болон байгууллагад төлөх өр төлбөр 14.8 сая төгрөгөөр буурч, хувь хүмүүст төлөх өр төлбөр 1.2 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн нь шалтгаалсан байна.

2.8.6 Засгийн газрын хувь оролцоо

Цэвэр хөрөнгө өмчийн дансны эхний үлдэгдэл 4,583.5 сая төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 4,420.3 сая төгрөг болж, 163.2 сая төгрөгөөр буюу 3.6 хувиар буурсан байна.

Хүснэгт №6 Засгийн газрын хувь оролцоо /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт/+, бууралт -/	Дүнд эзлэх хувь
Засгийн газрын оруулсан капитал /ЗГсан/ орон нутгийн сан	2,284.10	2,284.10	-	-
Өмч:Төрийн өмч	2,284.10	2,284.10	-	-
Хуримтлагдсан үр дүн	1,477.37	1,314.49	(162.89)	11.03
Өмнөх үеийн үр дүн	1,477.37	1,487.07	9.69	0.66
Тайлант үеийн үр дүн	-	(172.58)	(172.58)	-
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	822.02	821.75	(0.28)	0.03
Дүн	4,583.50	4,420.34	(163.16)	3.56

Эх сурвалж: Хатанбулаг сумын ТТЗ-ийн 2019 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд харьяа 5 төсөвт байгууллагад нийт 9.7 сая төгрөгийн НББ-ын бодлогын өөрчлөлт, алдааны залруулга хийгдсэн нь олон жилийн насжилттай авлага, өр төлбөрийг Дорноговь аймаг дахь ШШГГ-ын 2020.02.19-ний өдрийн 01/195 тоот албан бичгээр 4.6 сая төгрөгийн авлага, сумын ЗДТГ-ын 2020.01.05-ны өдрийн А/03-р тушаалыг үндэслэн 14.0 сая төгрөгийн өр төлбөрийг данс бүртгэлээс хассан, мөн 0.3 сая төгрөгийн дахин үнэлгээтэй хөрөнгийг акталсан нь нөлөөлсөн байна.

2.9 Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн шууд захирагч нь энэ хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

Сумын ИТХ-ын 2018 оны 11/03, 2019 оны 1/09-р тогтоолуудад орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэх сумын татварын болон татварын бус орлогыг 246.7 сая төгрөгөөр баталсан бөгөөд гүйцэтгэлээр 267.6 сая төгрөгийн орлогыг бүрдүүлж, төлөвлөгөөг 8.5 хувиар давуулан биелүүлсэн байна.

Хүснэгт №7. Төвлөрүүлэх орлого /сая төгрөг/

	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү /дутуу -, илүү + /	Хувь
Үйл ажиллагааны орлогын татвар	25.00	24.16	(0.84)	(3.4)
Бусад орлогын татвар /Хувь хүнээс суутгасан ОАТ	50.00	66.32	16.32	32.6
Хадгаламж хүү	25.00	35.00	10.00	40.0
ҮХХ борлуулсны орлого	0.25	0.10	(0.15)	(60.0)
Бууны татвар	4.00	2.54	(1.46)	(36.4)
УТХураамж	1.45	8.61	7.15	493.2
Хог хаягдлын хураамж	17.05	4.56	(12.49)	(73.3)
Агнуурын нөөц ашиг/төлбөр, ан амьтан агнах барих зөв/хураамж	26.95	29.65	2.70	10.0
ТТАМАТөлбөр	73.00	69.06	(3.94)	(5.4)
Хүү, торгууль/	24.00	27.57	3.57	14.9
Татварын болон татварын бус орлогын дүн	246.70	267.56	20.85	8.5

Сумын татварын болон татварын бус орлого 20.8 сая төгрөгөөр давж биелэхэд:

- Бусад орлогын татвар 16.3 сая төгрөгөөр давсан нь Ноосны урамшууллын 10%-ийн суутгал мөн ханги хилийн боомтод хураагдсан махыг худалдан борлуулсан зэрэг төлөвлөөгүй орлого орсноос

- Хүүгийн орлогын татвар 10.0 сая төгрөгөөр давсан нь иргэдийн хадгаламж өссөн
- Улсын тэмдэгтийн хураамж 7.1 сая төгрөгөөр давсан нь ангийн төлбөрийн төлөвлөөгүй орлого орсноос
- ААНАТ болон хүү торгуулийн орлого 6.3 сая төгрөгөөр тус тус давсан нь валютын ханш өссөн, зөрчил гаргасан жолоочийн тоо их байсан зэрэг нь шалтгаалсан бол
- Үйл ажиллагааны орлогын татвар 0.8 сая төгрөг, хөрөнгө борлуулсны орлого 0.1 сая төгрөг, хог хаягдлын хураамж 12.5 сая төгрөг, бууны татвар болон ТТАМАТ 5.4 сая төгрөгөөр тус тус тасалдсан нь үл хөдлөх хөрөнгө борлуулалт буурсан, ТТАМАТ төлдөг компанийн үйл ажиллагаа зогссон, хог хаягдлын хураамжийн тасралт нь ханги хилийн боомтын тээвэрлэлтийн компаниуд төлбөрийг дутуу төлсөн, буутай иргэд буугаа хоорондоо зарсан, эцсийн эзэмшигч нь олдохгүй маргаантай бууны татварыг дутуу төвлөрсөн, үйл ажиллагааны орлогын татварын бууралтад ханги хилийн боомтын бизнес эрхлэгчдийн тоо буурсан зэрэг нь тус тус нөлөөлсөн байна.

Тайлант онд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх 6 хөтөлбөрт зориулан 2,405.2 сая төгрөгийн төсөв батлагдсанаас 1,993.0 сая төгрөгийг урсгал зардалд, 412.2 сая төгрөгийг хөрөнгийн зардалд зарцуулахаар батлагдсан байна.

Нийт зардлын 649.0 сая төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс, 1,146.5 сая төгрөгийг тусгай зориулалтын шилжүүлгийн санхүүжилтээс, 29.5 сая төгрөгийг Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас, 412.2 сая төгрөгийг ОНХС-ийн санхүүжилтээс, 168.0 сая төгрөгийг үндсэн болох туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Аймгийн ИТХ-ын 2018 оны 09/08 дугаар тогтоолоор суманд олгох татаас санхүүжилтийг 309.4 сая төгрөгөөр баталсныг 2019 оны 11/09, 12/07 дугаар тогтоолоор 11.2 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлэн 320.6 сая төгрөг болгон төсвийн зохицуулалт хийсэн байна.

Нөхөн сэргээх сангийн 9.5 сая төгрөгийн орлого, сумын ЗДТГ-ын 2.1 сая төгрөгийн санхүүжилтийг төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд урд оны үлдэгдлээс санхүүжих дансанд төлөвлөж өгсөн байна.

Гүйцэтгэлээр 649.0 сая төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс, 1,146.5 сая төгрөгийг тусгай зориулалтын шилжүүлгийн санхүүжилтээс, 17.8 сая төгрөгийг Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас, 412.2 сая төгрөгийг ОНХС-ийн санхүүжилтээс, нийт 2,225.5 сая төгрөгийн санхүүжилтийг олгосон байна. Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас гүйцэтгэлээр 11.7 сая төгрөгийг санхүүжилтийг дутуу авсан байна.

Үндсэн болон туслах үйл ажиллагааны орлогын 107.2 сая төгрөг нь батлагдсан төсвөөс 60.8 сая төгрөгөөр тасарсан байна. Энэ нь сумын ЗДТГ-ын үйл ажиллагааны орлого 1.2 сая төгрөгөөр давж, СХС-ийн зээлийн эргэн төлөлт 57.5 сая төгрөгөөр нөхөн сэргээх сангийн орлого 4.4 сая төгрөгөөр тасарсантай холбоотой байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 2,296.5 сая төгрөг буюу 95.5 хувьтай байгаа нь урсгал зардлын зардлын гүйцэтгэл 1,889.9 сая төгрөг буюу 103.1 сая төгрөгийн хэмнэлттэй, хөрөнгийн зардлын гүйцэтгэл 406.6 сая төгрөг буюу 5.5 сая төгрөгийн хэмнэлттэй зарцуулсан нь шалтгаалсан байна.

Урсгал зардлын гүйцэтгэлийг авч үзвэл: Албан хаагчдын цалин, НДШ-ийн зардлын гүйцэтгэл 1,308.8 сая төгрөг, бараа ажил үйлчилгээний зардлын гүйцэтгэл 558.5 сая төгрөг, урсгал шилжүүлгийн зардал 22.6 сая төгрөгийг зарцуулсан нь шалтгаалсан байна.

Хөрөнгө оруулалтын 17 төсөл, арга хэмжээнд 412.2 сая төгрөгийн санхүүжилт батлагдсанаас гүйцэтгэлээр 412.2 сая төгрөгийн санхүүжилтийг бүрэн олгож, төлөвлөсөн төсөл арга хэмжээнд 406.6 сая төгрөгийг зарцуулсан байна.

Жилийн эцэст сумын татварын болон татварын бус орлогын 20.8 сая төгрөгийн давсан орлого, урсгал зардлын хэмнэлт 2.8 сая төгрөг, нийт 23.6 сая төгрөгийг улсын болон орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

Нэмэлт төсөв: Дээд шатны төсвийн захирагчаас 2 байгууллагад 17.4 сая төгрөг, үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлогын хүрээнд 4 байгууллага 154.5 сая төгрөг, нийт 171.8 сая төгрөгийн орлогыг бүрдүүлжээ.

Нийт санхүүжилтийн зарцуулах эрхийг зохих журмын дагуу аймгийн Санхүү төрийн сангийн хэлтсээр нээлгэн холбогдох бараа үйлчилгээний зардалд 164.4 сая төгрөгийг, урсгал шилжүүлгийн зардалд 2.7 сая төгрөгийг зарцуулсан байна.

Жилийн эцэст зарцуулагдаагүй үлдэгдэл 4.7 сая төгрөгийг сумын орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр харуулсан мэдээллийг энэ тайлангийн 3.5, 3.6-д харуулав.

2.10. ДАРААГИЙН АУДИТААР АВЧ ҮЗЭХ БУЮУ АНХААРАЛ ТАТАХУЙЦ БУСАД ЧУХАЛ АСУУДАЛ

Хатанбулаг сумын ТТЗ-ийн 2019 оны санхүүгийн тайлангийн аудитын явцад гүйцээж мөшгин шалгаж амжаагүй эрсдэлтэй асуудал гараагүй болно.

2.11. Шилэн дансны мэдээлэл

Дорноговь аймгийн Хатанбулаг сумын ТТЗ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан 151 мэдээллийг хугацаанд нь байршуулсан байна.

Засгийн газрын болон орон нутгийн тусгай сангийн орлого, зарлага, хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөө, гүйцэтгэл, Орон нутгийн хөгжлийн сангийн төлөвлөгөө, гүйцэтгэл, Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн төсвийн хөтөлбөр, зориулалтын батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, хэтрэлт хэмнэлтийн шалтгаан тайлбарын хамт, Аудитын тайлан, дүгнэлт, зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний тайлан гэх мэт мэдээллүүдийг хуулийн хугацаанд байршуулсан байна.

2.12. ӨМНӨХ ЗӨВЛӨМЖИЙН ХЭРЭГЖИЛТИЙН ТАЛААРХ ТАЙЛБАР, ТОДРУУЛГА

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн тайланд акт, албан шаардлага, зөвлөмж өгөгдөөгүй байна.

2.13. ДҮГНЭЛТИЙН ХЭЛБЭР, ҮНДЭСЛЭЛ

Бид Дорноговь аймгийн Хатанбулаг сумын ТТЗ-ийн 2019 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд аудит хийж, баталгаажуулах ажлыг АДБОУС-ын дагуу, Монгол Улсын холбогдох хууль тогтоомжид нийцүүлэн гүйцэтгэсэн.

“Хязгаарлалттай” дүгнэлт

Дорноговь аймгийн Хатанбулаг сумын ТТЗ-ийн 2019 оны жилийн эцсийн санхүүгийн нэгтгэл тайланд хийсэн аудитаар илрүүлсэн залруулагдаагүй буруу илэрхийллийн санхүүгийн тайланд үзүүлэх үр нөлөө эс тооцвол 2019 оны жилийн эцсийн санхүүгийн нэгтгэсэн байдал, санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүн, нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээ, нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан болон бусад илчлэл тодруулгад тайлагнасан үлдэгдэл, ажил гүйлгээнүүдийг холбогдох хууль, УСНББОУС, түүнд нийцүүлэн Сангийн сайдын баталсан заавар, журмуудын дагуу материаллаг байдлын хувьд алдаагүй, үнэн зөв, шударга илэрхийлсэн эсэхийг Аудитын гэрчилгээнд тодорхой дурдав.

Аудитын гэрчилгээг энэ тайлангийн 1 дүгээр хэсэгт үзүүлэв.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

3. Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

3.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

2019 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	456,008.17	508,406.94
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	69,906.37	109,962.36
31200	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	69,906.37	109,962.36
31210	Төгрөг	69,906.37	109,962.36
31211	Төрийн сангийн харилцах	69,870.37	109,962.36
31213	Арилжааны банк дахь харилцах	36.00	0.00
33	АВЛАГА	169,322.92	131,159.98
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	37.64	0.00
33200	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	3,512.06	0.00
33400	Зээлийн хүүгийн авлага	6,088.00	6,088.00
33500	Бусад авлага	17,733.82	8,234.55
33510	Байгууллагаас авах авлага	4,776.60	337.76
33520	Хувь хүмүүсээс авах авлага	12,957.23	7,896.79
33600	Зээлийн авлага	141,951.41	116,837.44
33610	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	141,951.41	116,837.44
33612	Хувь хүмүүст олгосон зээл	141,951.41	116,837.44
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	216,778.88	267,284.59
35100	Түүхий эд материал	74,827.39	107,149.98
35110	Тусгай зориулалттай материал	71,002.87	94,853.89
35130	Эм боох материал	3,824.52	12,296.09
35400	Хангамжийн материал	115,661.29	133,844.41
35410	Бичиг хэргийн материал	10,745.24	19,968.46
35420	Аж ахуйн материал	50,452.58	60,193.71
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	5,269.30	8,139.45
35440	Түлш, шатах тослох материал	25,758.30	21,435.00
35460	Хүнсний материал	11,278.47	11,950.39
35470	Бусад хангамжийн материал	12,157.40	12,157.40
35600	Мал амьтад	26,290.20	26,290.20
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	4,142,627.10	3,913,323.08
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	4,142,627.10	3,913,323.08
39200	Биет хөрөнгө	3,942,002.43	3,712,681.08
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	2,847,854.28	3,240,489.76
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-15,598.94	-732,806.55
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	304,100.91	322,873.80
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-202,366.02	-219,571.39
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	386,105.66	459,630.25
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-237,492.99	-280,330.09
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	213,892.41	218,617.79
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-127,454.40	-129,576.92
39213	Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	5,293.59	5,293.59
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	1,571,435.44	1,767,797.51
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-838,550.60	-976,512.24

39217	Ном	34,783.08	36,775.58
39300	Биет бус хөрөнгө	200,624.67	200,642.00
39301	Програм хангамж	3,314.00	3,514.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-3,065.33	-3,248.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	200,376.00	200,376.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	4,598,635.27	4,421,730.02
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	15,132.49	1,389.74
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	15,132.49	1,389.74
41300	Өглөг	15,132.49	1,389.74
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	450.26	633.00
41360	Бусад өглөг	14,682.23	756.74
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	14,682.23	2.40
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	0.00	754.34
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	4,583,502.78	4,420,340.28
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	4,583,502.78	4,420,340.28
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	2,284,104.68	2,284,104.68
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	1,477,373.57	1,314,487.09
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	1,674,440.92	1,487,068.00
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-197,067.34	-172,580.91
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	822,024.53	821,748.51
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	4,598,635.27	4,421,730.02

3.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан

2019 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	2,763,213.71	3,135,570.41
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	155,220.88	213,965.26
110	Орлогын албан татвар	62,925.53	99,549.58
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	62,925.53	99,549.58
110002	Үйл ажиллагааны орлого	28,589.74	24,155.48
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	366.80	100.00
110008	Шууд бус орлого	33,968.99	75,294.10
113	Хөрөнгийн албан татвар	4,186.00	2,543.00
113002	Бууны албан татвар	4,186.00	2,543.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	88,109.35	111,872.68
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	61,205.38	82,223.26
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	1,530.38	8,605.54
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	48,575.00	69,060.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	11,100.00	4,557.72
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	26,903.97	29,649.42
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	26,903.97	29,649.42
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	642,599.06	771,489.89
120	Нийтлэг татварын бус орлого	642,599.06	771,489.89
120003	Торгуулийн орлого	12,515.00	27,565.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	578,215.29	717,898.09
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	13,023.58	12,051.35
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	0.00	8,531.01
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	558,908.85	689,966.51
1200046	Зээлийн хүүгийн орлого	6,282.86	7,349.22
120009	Бусад орлого	23,552.68	26,026.80
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,965,393.77	2,150,115.26
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,256,402.20	1,558,628.10
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,112,414.80	1,146,450.00
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	143,987.40	412,178.10
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	125,990.56	171,317.31
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	125,740.56	17,350.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	250.00	153,967.31
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	583,001.01	402,345.70
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	396,851.60	81,694.30
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	185,676.20	320,651.40
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	0.00	17,824.15
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	0.00	17,824.15
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	2,429,321.57	3,305,233.17
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,429,321.57	3,305,233.17
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,960,523.94	3,255,441.95
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	937,315.73	1,161,999.31
210101	Үндсэн цалин	935,695.46	1,119,147.73
210102	Нэмэгдэл	0.00	26,932.31
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	0.00	4,879.28
210104	Урамшуулал	1,620.27	11,040.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	114,543.95	147,062.53
210201	Тэтгэврийн даатгал	77,066.72	100,364.56
210202	Тэтгэмжийн даатгал	9,131.26	10,927.84

210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	7,721.20	10,087.47
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,962.62	2,339.94
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	18,662.15	23,342.73
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	65,596.98	94,622.24
210301	Гэрэл, цахилгаан	11,857.15	21,958.78
210302	Тулш, халаалт	52,569.77	70,172.56
210303	Цэвэр, бохир ус	1,170.05	2,490.90
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	259,161.43	518,005.39
210401	Бичиг хэрэг	12,710.61	15,054.67
210402	Тээвэр, шатахуун	65,332.81	70,809.71
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	13,186.69	6,878.34
210404	Ном, хэвлэл	22.56	10.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	3,098.21	3,756.36
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	21,186.17	14,864.73
210409	Бараа материал шилжүүлсний зардал	143,624.38	406,631.58
2105	Нормативт зардал	101,735.23	109,525.57
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	22,284.60	27,110.08
210502	Хоол, хүнс	78,436.64	81,807.50
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,014.00	608.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	18,052.85	11,599.67
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1,048.50	783.07
210602	Тавилга	0.00	172.85
210604	Урсгал засвар	17,004.35	10,643.75
2107	Томилолт, зочны зардал	7,559.10	10,976.40
210702	Дотоод албан томилолт	7,559.10	10,976.40
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	45,179.38	166,885.76
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	43,801.91	164,503.01
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	180.00	656.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	487.83	748.54
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	386.64	410.03
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	302.00	275.18
210807	Газрын төлбөр	21.00	293.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	411,379.30	1,034,765.08
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	103,895.98	62,865.89
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	3,101.35	10,289.10
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	304,381.97	961,610.09
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	468,797.63	49,791.22
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	64,896.80	26,125.40
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	630.00	1,530.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	21,463.20	19,485.40
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	800.00	5,110.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	402,455.09	22,869.03
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	5,603.49	22,869.03
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	1,445.74	796.80
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,445.74	796.80
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	333,892.14	-169,662.77
IV	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ОРЛОГЫН ДҮН	0.00	3,324.34
145002	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны олз	0.00	3,324.34
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	530,959.48	6,242.48
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	222,161.08	6,242.48
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	-197,067.34	-172,580.91

3.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2019 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	2,247,426.08	2,531,246.92
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	155,220.88	213,965.26
110	Орлогын албан татвар	62,925.53	99,549.58
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	62,925.53	99,549.58
110002	Үйл ажиллагааны орлого	28,589.74	24,155.48
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	366.80	100.00
110008	Шууд бус орлого	33,968.99	75,294.10
113	Хөрөнгийн албан татвар	4,186.00	2,543.00
113002	Бууны албан татвар	4,186.00	2,543.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	88,109.35	111,872.68
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	61,205.38	82,223.26
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	1,530.38	8,605.54
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	48,575.00	69,060.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	11,100.00	4,557.72
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	26,903.97	29,649.42
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	26,903.97	29,649.42
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	122,300.03	166,637.34
120	Нийтлэг татварын бус орлого	122,300.03	166,637.34
120003	Торгуулийн орлого	12,515.00	27,565.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	57,916.27	113,045.54
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	7,032.00	12,051.35
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	50,884.27	93,644.97
1200046	Зээлийн хүүгийн орлого	0.00	7,349.22
120009	Бусад орлого	23,552.68	26,026.80
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,969,905.16	2,150,644.32
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,256,402.20	1,558,628.10
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,112,414.80	1,146,450.00
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	143,987.40	412,178.10
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	129,976.89	171,846.37
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	129,726.89	17,350.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	250.00	154,496.37
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	583,526.07	402,345.70
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	396,851.60	81,694.30
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	185,676.20	320,651.40
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	0.00	17,824.15
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	0.00	17,824.15
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,006,062.17	2,029,558.84
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,006,062.17	2,029,558.84
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,537,579.48	1,979,896.02
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	935,952.14	1,161,725.68
210101	Үндсэн цалин	762,826.54	968,909.23
210102	Нэмэгдэл	89,052.00	116,855.10
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	0.00	4,879.28
210104	Урамшуулал	52,362.60	71,082.07
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	118,091.61	147,108.52
210201	Тэтгэврийн даатгал	77,012.41	103,372.61
210202	Тэтгэмжийн даатгал	8,543.80	9,844.86
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	8,741.50	9,817.57
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,921.50	2,189.71
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	21,872.40	21,883.77

2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	75,157.63	89,758.76
210301	Гэрэл, цахилгаан	13,786.17	20,958.77
210302	Түлш, халаалт	57,343.15	64,061.41
210303	Цэвэр, бохир ус	4,028.31	4,738.58
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	95,729.38	100,980.67
210401	Бичиг хэрэг	7,024.10	10,920.80
210402	Тээвэр, шатахуун	62,412.78	66,945.53
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	14,532.17	9,838.82
210404	Ном, хэвлэл	575.56	644.40
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	2,826.00	3,815.55
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	8,358.77	8,815.58
2105	Нормативт зардал	107,231.14	122,757.29
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	19,256.19	33,318.91
210502	Хоол, хүнс	83,199.94	83,392.31
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	4,775.00	6,046.07
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	24,094.24	24,831.36
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	8,711.50	7,312.60
210602	Тавилга	0.00	90.00
210604	Урсгал засвар	15,382.74	17,428.76
2107	Томилолт, зочны зардал	7,917.05	10,962.40
210702	Дотоод албан томилолт	7,917.05	10,962.40
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	54,552.65	185,374.13
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	53,175.18	182,991.38
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	180.00	656.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	487.83	748.54
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	386.64	410.03
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	302.00	275.18
210807	Газрын төлбөр	21.00	293.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	118,853.65	136,397.21
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	104,878.70	114,247.99
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	13,974.95	22,149.22
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	468,482.69	49,662.82
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	64,056.80	25,997.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	120.00	1,530.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	21,433.20	19,357.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	500.00	5,110.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	402,980.15	22,869.03
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	5,603.49	22,869.03
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	1,445.74	796.80
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,445.74	796.80
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	241,363.90	501,688.08
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	192,647.76	461,632.08
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	192,647.76	461,632.08
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	192,647.76	461,632.08
223001	Бусад хөрөнгө	143,628.36	406,631.58
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	49,019.40	55,000.50
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-192,647.76	-461,632.08
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	48,716.14	40,056.00
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	21,190.23	69,906.37
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	69,906.37	109,962.36

3.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2019 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
2017 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,083,724.68	699,287.43	1,686,977.65	4,469,989.76
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	-12,536.73	-12,536.73
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	2,083,724.68	699,287.43	1,674,440.92	4,457,453.03
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0.00	122,737.10	0.00	122,737.10
Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	200,380.00	0.00	0.00	200,380.00
Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0.00	0.00	0.00	0.00
Өмчид гарсан өөрчилөлт	0.00	0.00	0.00	0.00
Зарласан ногдол ашиг	0.00	0.00	0.00	0.00
Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	-197,067.34	-197,067.34
2018 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,284,104.68	822,024.53	1,477,373.57	4,583,502.78
2019 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	2,284,104.68	822,024.53	1,477,373.57	4,583,502.78
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	9,694.43	9,694.43
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	2,284,104.68	822,024.53	1,487,068.00	4,593,197.21
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0.00	-276.02	0.00	-276.02
Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00
Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0.00	0.00	0.00	0.00
Өмчид гарсан өөрчилөлт	0.00	0.00	0.00	0.00
Зарласан ногдол ашиг	0.00	0.00	0.00	0.00
Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	-172,580.91	-172,580.91
2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,284,104.68	821,748.51	1,314,487.09	4,420,340.28

3.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2019 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	Зөрүү	Хувь
НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,405,192.60	2,296,524.48	108,668.12	95.48
УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,993,014.50	1,889,892.90	103,121.60	94.83
БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,970,447.50	1,867,325.90	103,121.60	94.77
Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,161,940.30	1,161,725.68	214.62	99.98
Үндсэн цалин	965,247.20	968,909.23	-3,662.03	100.38
Нэмэгдэл	116,855.10	116,855.10	0.00	100.00
Унаа хоолны хөнгөлөлт	4,880.00	4,879.28	0.72	99.99
Урамшуулал	74,958.00	71,082.07	3,875.93	94.83
Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	147,892.30	147,108.52	783.78	99.47
Тэтгэврийн даатгал	103,570.10	103,372.61	197.49	99.81
Тэтгэмжийн даатгал	9,991.20	9,844.86	146.34	98.54
ҮОМШӨ-ний даатгал	9,925.40	9,817.57	107.83	98.91
Ажилгүйдлийн даатгал	2,213.20	2,189.71	23.49	98.94
Эрүүл мэндийн даатгал	22,192.40	21,883.77	308.63	98.61
Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	89,361.80	89,758.76	-396.96	100.44
Гэрэл, цахилгаан	14,880.50	20,958.77	-6,078.27	140.85
Түлш, халаалт	69,723.70	64,061.41	5,662.29	91.88
Цэвэр, бохир ус	4,757.60	4,738.58	19.02	99.60
Хангамж, бараа материалын зардал	99,216.70	94,327.97	4,888.73	95.07
Бичиг хэрэг	10,525.90	10,523.80	2.10	99.98
Тээвэр, шатахуун	63,512.50	60,137.83	3,374.68	94.69
Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	10,812.30	10,038.82	773.48	92.85
Ном, хэвлэл	716.80	716.40	0.40	99.94
Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	4,559.50	3,815.55	743.95	83.68
Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	9,089.70	9,095.58	-5.88	100.06
Нормативт зардал	126,700.20	122,757.29	3,942.91	96.89
Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	35,177.00	33,318.91	1,858.09	94.72
Хоол, хүнс	85,476.30	83,392.31	2,083.99	97.56
Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	6,046.90	6,046.07	0.83	99.99
Эд хогшил, урсгал засварын зардал	72,362.40	69,684.76	2,677.64	96.30
Багаж, техник, хэрэгсэл	44,838.00	42,220.70	2,617.30	94.16
Тавилга	10,465.80	10,465.80	0.00	100.00
Урсгал засвар	17,058.60	16,998.26	60.34	99.65
Томилолт, зочны зардал	11,669.90	10,643.90	1,026.00	91.21
Дотоод албан томилолт	11,669.90	10,643.90	1,026.00	91.21
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	71,633.60	71,465.98	167.62	99.77
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	69,135.90	69,083.24	52.66	99.92
Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	656.00	656.00	0.00	100.00
Даатгалын үйлчилгээ	748.60	748.54	0.06	99.99
Тээврийн хэрэгслийн татвар	507.10	410.03	97.07	80.86

Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	293.00	275.18	17.82	93.92
Газрын төлбөр	293.00	293.00	0.00	100.00
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	189,670.30	99,853.03	89,817.27	52.65
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	173,559.70	83,743.81	89,815.89	48.25
Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	16,110.60	16,109.22	1.38	99.99
УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	22,567.00	22,567.00	0.00	100.00
Бусад урсгал шилжүүлэг	22,567.00	22,567.00	0.00	100.00
Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	19,357.00	19,357.00	0.00	100.00
Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3,210.00	3,210.00	0.00	100.00
ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	412,178.10	406,631.58	5,546.52	98.65
Бусад хөрөнгө	412,178.10	406,631.58	5,546.52	98.65
ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	2,405,192.60	2,322,580.86	82,611.74	96.57
УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,558,628.10	1,557,831.30	796.80	99.95
Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,146,450.00	1,145,653.20	796.80	99.93
Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	412,178.10	412,178.10	0.00	100.00
ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	646,909.90	647,033.74	-123.84	100.02
Орон нутгийн төсвөөс	646,909.90	647,033.74	-123.84	100.02
НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	29,516.20	17,824.15	11,692.05	60.39
Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	29,516.20	17,824.15	11,692.05	60.39
ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	170,138.40	99,891.67	70,246.73	58.71
Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	3,500.00	8,600.00	-5,100.00	245.71
Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	155,000.00	91,291.67	63,708.33	58.90
Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	11,638.40	0.00	11,638.40	0.00

3.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

2019 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	ТЗ цэвэр дүн
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	171,846.37
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	171,846.37
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	164,434.44
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	7,204.70
210401	Бичиг хэрэг	397.00
210402	Тээвэр, шатахуун	6,807.70
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	4,130.50
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1,050.00
210602	Тавилга	2,650.00
210604	Урсгал засвар	430.50
2107	Томилолт, зочны зардал	318.50
210702	Дотоод албан томилолт	318.50
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	115,827.09
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	115,827.09
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	36,953.66
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	30,353.66
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	6,600.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	7,411.93
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	2,680.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	780.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,900.00
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	4,731.93
213405	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	4,731.93
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	171,846.37
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	171,846.37
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	17,350.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	154,496.37

4.Аудитын явцад илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт

Огноо: 2019	Аудитын нэр:	Дорноговь аймгийн Хатанбулаг сумын ТТЗ-ын 2019 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит	Аудитын код: ДГА-2020/1/СТА-ТТЗ
Шалгагдсан байгууллагын нэр:	Хатанбулаг сумын Санхүүгийн алба		Сая төгрөгөөр

№	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн	Аудитын байгууллагаас гаргасан шийдэл	Алдаа, зөрчилтэй асуудал гаргасан албан тушаалтны	
			Нэр	Албан тушаал	Овог нэр
1	ОНХС: Тайлант оны 412,178.1 мянган төгрөгийн санхүүжилт, 406,631.6 мянган төгрөгийн зардлын төлбөр тооцоонд НББ-ийн журнал, ерөнхий дэвтэр хөтлөөгүй байна.	-	Албан шаардлага өгсөн	Нягтлан бодогч	Б.Чаминчулуу
2	СХС: Тайлант оны 92,463.2 мянган төгрөгийн зээлийн эргэн төлөлтийн орлого, 60,680.0 мянган төгрөгийн зээл олголт болон үйл ажиллагааны зардал, 7,349.2 мянган төгрөгийн тайлант оны зээлийн хүүгийн орлогын тооцоо зэрэг ажил гүйлгээнүүдэд НББ-ийн журнал, ерөнхий дэвтэр хөтлөөгүй байна.	-	Албан шаардлага өгсөн	Нягтлан бодогч	Б.Чаминчулуу
3	ЗДТГ: 2019 онд тээвэр шатахууны зардлын 24.2 сая төгрөг, түлш халаалтын зардлын 10.6 сая төгрөгийн түлш худалдан авахдаа ХАА-г зохион байгуулаагүй байна. Мөн Ай-Ти-Зоне ХХК-аас нийт 12.8 сая төгрөгөөр 9 ширхэг зөөврийн компьютерыг шууд худалдан авч, үнийг 3 хуваан шилжүүлсэн байна. Энэ нь ХАА-тай холбоотой хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.	47.6	Зөвлөмж өгсөн	ЗДТГ-ын дарга, нягтлан бодогч	Т.Цэцэгсүрэн, Б.Чаминчулуу
4	ЗДТГ: Хатанбулаг сумын ЗДТГ-ын нэмэлт санхүүжилтийн дансаар Си	62.5	Зөвлөмж өгсөн	ЗДТГ-ын дарга,	Т.Цэцэгсүрэн, Б.Чаминчулуу

	<p>Өү Эй Эл ХХК-аас нийт 62.5 сая төгрөгийн санхүүжилт авсан байна. Үүнийг нийгмийн хариуцлагын хүрээнд байгуулсан гэрээний дагуу нэмэлт санхүүжилтийн дансаар авсан гэсэн тайлбарыг өгч байна. Орлогын зарцуулалтыг 10.0 сая төгрөгийг малын шүлхий өвчний үеийн хоол хүнс, ариутгалын зардалд, ботгоны урамшуулалд 12.3 сая төгрөг, ахмад настанд хүндэтгэл үзүүлэхэд 1.3 сая төгрөг, цагаан сарын шинэлгээд 1.2 сая төгрөг, багийн тохижилтын ажилд 20.0 сая төгрөг, ШШГ-ын шийдвэрийн хэрэгжилтэд 17.7 сая төгрөгийг тус тус зарцуулсан байна.</p>			нягтлан бодогч	
5	<p>ЗДТГ: Аудитаар 2019 оны жилийн эцсийн бараа материал, үндсэн хөрөнгийн тооллогын баримтыг шалгахад тооллого хийсэн эсэхийг нотлох боломжгүй, баримт бүрдэл хангалтгүй байна. Учир нь тооллогын комиссыг 5 хүний бүрэлдэхүүнтэй томилсон ч тооллогын хугацаанд хэрхэн тоолсон, ямар шийдвэр гарсан, хөрөнгө дутагдсан болон тохирсон эсэх, хурлаар асуудлыг хэрхэн шийдвэрлэсэн зэргийг нотлох боломжгүй байна.</p>	-	Зөвлөмж өгсөн	ЗДТГ-ын дарга, нягтлан бодогч	Т.Цэцэгсүрэн, Б.Чаминчулуу
6	<p>ЗДТГ: Тайлант онд тус байгууллагын бараа материалын данс дахь 26290.2 мянган төгрөгийн мал амьтныг нас дэвшүүлэн бүртгэж, тайлагнаагүй байна. Энэ нь Монгол Улсын Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.4-т “Нягтлан бодох бүртгэлд аж ахуйн бүх ажил гүйлгээ, хөрөнгө оруулалт, авлага, бүх өр төлбөр, аж ахуйн ажиллагааны</p>	-	Албан шаардлага өгсөн	ЗДТГ-ын дарга, нягтлан бодогч	Т.Цэцэгсүрэн, Б.Чаминчулуу

	санхүүгийн эх үүсвэр, бүх орлого, бүх зардал, нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартаар тогтоосон бусад зүйлсийг заавал бүртгэнэ” гэж заасныг зөрчсөн байна.				
7	Цэцэрлэг: 2019 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаар 2019 оны 3 дугаар сар хүртэл ажиллаж байсан эрхлэгч А.Мөнхчимэгт холбогдох 3090000 төгрөгийн нүүрс, 639100 төгрөгийн тоног төхөөрөмж, нярваар ажиллаж байсан С.Болортуяад холбогдох дутагдал 177840 төгрөгийн авлагатай байна	3.9	Зөвлөмж өгсөн	Эрхлэгч	С.Оюунцэцэг
8	ЭМТөв: Илүү цагийн хөлсийг аккруэл сууриар бүртгээгүй байна.	0.2	Төлбөрийн акт тогтоох	ЭМТ-ийн дарга, нягтлан бодогч	О.Одончимэг, Ө.Одсүрэн
9	ЭМТөв: Бараа материалыг дансны ангиллын дагуу бүртгээгүй байна.	-	Зөвлөмж өгсөн	ЭМТ-ийн дарга, нягтлан бодогч	О.Одончимэг, Ө.Одсүрэн
10	ЕБС: Багшийн мэргэшлийн зэргийн нэмэгдэл авах ёсгүй байтлаа захирал Аймгийн засаг даргаар захирамж гаргуулан авсан.	0.7	Зөвлөмж өгсөн	Захирал, нягтлан бодогч	Ч.Нандинзаяа, Т.Мөнгөнтунгалаг
	Дүн	114.9			